

JAN JANÁK

Ilegální tisk KSČ na Třeštsku v roce 1929

Po revoluční vlně z let 1917—1921 počíná období dočasné stabilisace kapitalismu: výroba téměř ve všech kapitalistických státech dosáhla předválečného mírového stavu a dokonce jej překročila. Důsledkem této stabilisace bylo pak další upevnění politického panství buržoazie.

V situaci, kdy odliv revoluční vlny nedával podmínky k přímému boji o moc, věnovalo komunistické hnutí zvláštní pozornost zocelení svých vlastních řad, aby do rozhodujících bojů šlo připravené a jednotné. V. kongres Komunistické internacionály v roce 1924 v Moskvě stanovil kurs na bolševisaci komunistických stran.

Strana pod vedením svého bolševického křídla překonala vnitrostranickou krizi a svůj vzrůstající vliv na masy potvrdila v parlamentních volbách v r. 1925, kdy s téměř jedním miliónem hlasů se stala druhou nejsilnější stranou.

V letech 1927—28 se však dostala k moci v KSČ protistranická skupina Jílka a Bolena. Oportunistické zkreslování taktiky jednotné fronty se projevovalo zejména v úsilí, aby hlavní důraz při uplatňování této taktiky byl kladen na jednání s předáky reformistických stran a odborů, nikoliv s řadovým členstvem. Strana pak mnohdy ustupovala před vedením pravicově socialistických stran a přijímala nepřijatelné kompromisy.¹ Na IV. sjezdu KSČ v březnu 1927 se plně projevilo oportunistické stanovisko, zejména v odborové otázce, když sjezdová resoluce prohlásila, že mají-li být vedeny úspěšné hospodářské boje, je třeba k nim přinutit vedení reformistických odborů. Tím se strana vlastně zříkala samostatného vedení hospodářských bojů,² což mohlo znamenat izolaci strany od mas. Strana již mnohdy nebyla vedoucím elementem, nevedla fakticky boj dělnictva, nýbrž zaostávala za ním.

Neúspěch Rudého dne z 6. července 1928 znamenal těžkou porážku strany,

¹ KSČ v období vítězné bolševické linie na V. sjezdu, str. 28—29.

² Srv. tamtéž, str. 33.

svědčící o její hluboké izolaci od mas. Tato porážka stala se bezprostředním podnětem k propuknutí nové vnitrostranické krise.³ Ve straně byla zahájena rozsáhlá diskuse, která měla rozhodnout o další linii.

Ve vnitrostranické diskusi o další orientaci strany počalo vítězit bolševické křídlo, vedené Klementem Gottwaldem, k němuž se počaly postupně přiklánět téměř všechny kraje, takže na krajských konferencích KSČ počátkem roku 1929 byl úspěch správné orientace již zajištěn.

Ve vnitrostranické diskusi vytýkal soudruh Gottwald Jílkovu vedení mimo jiné, že »byla zanedbávána otázka ilegálních listů a agitačního materiálu, kampaně pro závodní časopisy nebyla dost energicky vedena, v řadách členstva nebylo učiněno téměř nic pro ideologickou, organizační a technickou přípravu pro případ ilegality.«⁴ Otázkou ilegální práce se ostatně zabýval také »Otevřený dopis ÚV KSČ všem členům strany,« který říká: »Strana si nesmí dát zacpat ústa ilegálním terorem. Musí pracovat ilegálně tak, aby dělnictvo tuto práci vidělo, buržoazie však naše pracovníky nedopadla. V každém závodě závodní časopis, v každém místě místní časopis, ke každé události ilegální leták . . . «⁵

Jako hlavní úkoly na tomto poli stanovil soudruh Gottwald organizaci široké vnitrostranické kampaně, jež by vyjasnila otázky koordinace legální a ilegální práce a mimo jiného organizaci nelegálního tisku.⁶ Podobně se k těmto otázkám, zejména k otázce překonání legality vyslovovala i resoluce ke zprávě ze VI. kongresu KI a resoluce o české otázce, přijatá na zasedání ÚV KSČ 30. září 1928.⁷

V usneseních V. sjezdu KSČ se mluví jasnou řečí: »Vzhledem k tomu, že máme proti sobě nepřítele, který bezohledně usiluje o zničení revolučního dělnického hnutí, a u vědomí toho, že legální revoluční práce jak v závodě, tak ve schůzích a v legálním tisku strany je dnes již *velmi ztížená*, musí být naší starostí vést nejostřejší boj proti legalismu v organizačních otázkách ve straně, vytvořit v řadách členstva strany opravdového ducha bolševické organizační práce a chopit se bezodkladně výstavby ilegální činnosti. Jenom tak bude strana s to převést svou bolševickou linii v čin.«⁸ (Podtrženo v originále.)

Na Jihlavsku se postavila za bolševickou linii nejdříve mládež, která odsoudila nesprávný, likvidátorský postoj krajského vedení strany.⁹ Avšak již na konferenci XV. kraje KSČ v Jihlavě dne 2. a 3. února 1929 zvítězila bolševická orientace úplně.¹⁰

---

³ Srv. Přehled dějin KSČ, str. 110.

⁴ Viz K. Gottwald, Spisy I, Praha 1951, str. 117.

⁵ Viz tamtéž, str. 269.

⁶ Srv. tamtéž, str. 132.

⁷ Srv. tamtéž, str. 156–7.

⁸ Viz tamtéž, str. 202–3.

⁹ Srv. resoluci krajské konference mládeže z 26. prosince 1928, Jiskra 10. ledna 1929.

¹⁰ Srv. Jiskra 7. února 1929.

Za bolševický ústřední výbor, zvolený V. sjezdem, se v dubnu 1929 postavila závodní buňka KSČ ve stolařském družstvu Dřevo v Třešti a odsoudila vystoupení většiny komunistických poslanců a senátorů, mezi nimi i senátora Včeličky v Jihlavy, kteří se postavili proti novému vedení strany.¹¹

Dělnická Třešť si získala v krajské organizaci významné postavení. Byla dávným dělnickým střediskem západní Moravy s bohatou revoluční tradicí z devadesátých let. Velmi brzy zde také zdomácněla myšlenka dělnického družstevnictví, takže již v roce 1898 zde byl založen potravní spolek Vzájemnost, základ pozdějšího proslulého družstevnictví.¹² Díky dřívější dělnické tradici zde brzy vznikla organizace KSČ, do níž přešla většina členů sociální demokracie a strana si zde vydobyla významné postavení. V tom jí pomáhala také družstva, z nichž zeměna stolařské družstvo Dřevo a Dělnické oděvní družstvo byly považovány za podniky vyloženě komunistické. Tato družstva zaměstnávala také značnou část třeštského dělnictva.

Jedním z činů, které měly po V. sjezdu KSČ udolat stranu, bylo zastavení téměř třiceti komunistických listů, mezi nimi Rudého práva, Dělnické rovnosti a jiných, v červenci roku 1929. Dalším krokem byl zákaz prodeje komunistických listů v prodejnách tabáku a v kioscích ze září téhož roku. Za těchto okolností bylo nutno nahradit zastavené listy novými, vydávat časopisy ilegální, závodní i místní, zavrhnout překonané pouze legální formy práce a spojovat je s formami ilegálními. Tuto nutnost pochopily správně stranické buňky v Třešti a svou činností na tomto poli daly tak příklad i ostatním místům.

Již 15. července 1929 hlásí zpráva četnické stanice v Třešti tamějšímu okresnímu soudu, že neznámí pachatelé vydávají v Třešti časopis třeštských závodů *Karabáč*, ve kterém hrubým způsobem napadají a zesměšňují majitele továren v Třešti a vybízejí dělníky, aby se účastnili protiválečných demonstrací dne 1. srpna. Časopis *Karabáč* je podle této zprávy vydáván a rozšiřován neznámými pachateli pokoutně, je psán psacím strojem a ve větším počtu výtisků rozmnožovaná cyklostylem. Je vydáván na způsob časopisu periodického a vyšel doposud ve dvou za sebou jdoucích týdnech. První číslo *Karabáče* s datem 4. července 1929 vyskytlo se v továrnách v Třešti 10. července a druhé číslo, datované 12. července, bylo rozšířeno téhož dne. Podařilo se zabavit 4 exempláře prvního čísla a 6 exemplářů druhého.¹³

Název *Karabáč* nebyl třeštskému dělnictvu tak neznám, neboť jedno číslo časopisu tohoto jména se mu dostalo do rukou již před čtyřmi lety, někdy koncem května nebo počátkem června roku 1925 jako první závodní časopis v Třeš-

---

11 Srv. Jiskra 18. dubna 1929. Pro resoluci, schvalující politiku nového vedení strany a odsuzující vystoupení likvidátorů, hlasovalo 37 členů buňky, 1 se hlasování zdržel.

12 Srv. publikaci „Dělnické družstevnictví v Třešti 1898—1928“, Praha 1928.

13 Srv. Státní archiv Telč (dále jen SAT), Okresní soud Třešť, Tv. 87/29.

ti.¹⁴ Tehdy byl tento časopis vydán rovněž ilegálně a jeho duchovním otcem byl Alois Pivný; Karabáč burcoval ke sjednocení dělnictva a vybízel ke vstupu do komunistické strany. Tehdejší Karabáč však byl vydán v nepatrném nákladu 30 až 50 výtisků a jeho další čísla již nevyšla. Karabáče z roku 1929 mají pak mnohem závažnější a radikálnější obsah a také mnohem větší životnost.

První číslo s datem 4. července a s mottem »Kdo nepracuje, ať nejí a nevládne« a »Proletáři všech zemí, spojte se« je zahájeno provoláním, v němž se praví: »Kamarádi, dělníci a dělnice! Poněvadž censura každou pravdivou zprávu o poměrech v závodech i o událostech nám konfiskuje, jsme nuceni vydávat časopis, který censuře nepodléhá, proti kterému je censura »kraťas«, poněvadž jej k censuře nepředkládáme. Tímto časopisem je náš Karabáč, jehož úkolem je, aby byl tribunou všech pracujících v Třešti, aby byl jejich obranou, aby burcoval liknavé a malomyslné, aby dělnictvo poučoval a vedl od malých zápasů v tom kterém závodě a akcí k zápasů posledního — k vítězné sociální revoluci. Kamarádi, je mnoho věcí, které nás tíží a které nemůžete říci. Sdělte je redakci, která je otiskne, aby se staly majetkem veřejnosti — a co je hlavní, redakce nikoho neprozradí, poněvadž není žádnému měšťácko-republikánskému úřadu zodpovědná...«

Další zprávy, které obsahuje první číslo, jsou nesený tendencí boje za jednotnou odborovou organizaci. Tak např. v článku »Z velkostatku« se kritisují poměry na Sternbachově velkostatku a všichni zemědělci se vyzývají ke vstupu do rudé odborové zemědělské organizace, aby si tak vynutili lepší poměry. Podobně se vyzývá krejčovské dělnictvo, aby si jednotou vynutilo zvýšení nízkých mezd a v Munchově textilce poukazuje Karabáč zejména na popohaněčský systém a vyzývá dělníky, aby zahájili širokou uvědomovací akci od jednoho k druhému a postavili se proti tomuto systému.

Zpráva z továrny bratrů Pokorných mluví o tom, že Pokorní protizákonně neposkytovali dělnictvu dovolenou a ozvali se někdo proti tomu, továrník mu vyhrožoval, že mu dá dovolenou třeba na celý rok. Dělník, který se postavil spolu s ostatními za požadavek zákonné dovolené, byl vyhozen na hodinu na dlažbu. »Jednou dozní také ve vilách Pokorných sladké valčíky a revoluční doba zahraje jim řízný marš«, končí článek.

Článek »Z bývalé sirkovny« staví pak názorně vedle sebe: »... Výsledek naší dřiny spočívá v následujícím: pro panstvo palác ve vnitřním městě, houf služebníků, resp. služebnic (bíděně placených), dvě luxusní auta... atd. Pro dělnictvo. desítky uřezaných prstů, mrzačení ve velkém, podvýživa při almuženských mzdách (i 10,— Kč denně) chudokrevnost a tubera se hřbitovem.«

Druhé číslo Karabáče s datem 12. července 1929 bylo uvedeno důležitým

---

¹⁴ Srv. SAT, KSJ, obž. 452/29, fol. 77—78. Po jednom výtisku Karabáče z roku 1925 je uloženo ve Státním archivu v Telči a v Okresním archivu v Třešti.

článkem »K patnáctému výročí vypuknutí světové války«, v němž se psalo: »My, dělníci, víme, proč buržoasie stále ostřeji proti nám postupuje, proč za méně peněz požaduje stále více a více práce, proč na nás posílá při každé stávce četníky, kteří s přímo psí věrností chrání stávkokaze, proč zavírá vůdce revolučního proletariátu do kriminálu, . . . proč ozbrojuje fašisty, selské jízdy . . . a jiné nepřátele pracujícího lidu a proč Alice Masaryková řekla nedávno, že Červený kříž musí být připraven i pro případ mobilisace a konečně . . . řekl to sám Masaryk na tábořské výstavě: Práce — a když je třeba — železo.

Všechny uvedené věci mají svou souvislost a tou je veliké válečné nebezpečí.

Válka je ve vzduchu a my, dělníci, si toho nejsme zdaleka vědomi . . . Dělníci, zase jedná se o naši krev, naše zdraví a naše životy — je potřebí, bezpodmínečně potřebí, abychom dne 1. srpna dali svou účastí na protiválečných demonstracích válečným choutkám buržoasie náležitou, hodně ostrou odpověď.

Keťasi, akcionáři, obrvlastenci, ti se ulejou jako za Rakouska — ale jedná se o nás, o pracující lid, aby se nenechal nachytat na vlast, pánaboha, ale vzal tu flintu a věděl proti komu ji má otočit — vždy jen proti těm, kteří jej posílají vraždit. Všichni 1. srpna na demonstrace!»

V dalších člancích se opět konkrétně kritisují poměry v jednotlivých závodech a na velkostatku, kde nechtěli dělníkům vyplácet podporu v nemoci. »To se podívejme! Na 28. října chodit v průvodě a oslavovat republiku, to pan Karpíšek ano, ale dodržovat její vlastní zákony — to prej zas ne. České měšťák — štvát do války to ano, ale jít do zákopů — to zas rači ne! Ejhle je, jezovity!«

Obě čísla Karabáče byla nálezem Krajského soudu v Jihlavě ze dne 23. července 1929 zabavena a jejich rozšiřování bylo zakázáno.¹⁵ Po vydavatelích a rozšiřovateli Karabáče bylo okamžitě zahájeno rozsáhlé pátrání.

Zatím bylo zjištěno, že Karabáč se vyskytoval pouze v Třešti. První domněnkou úřadů bylo, že Karabáč byl rozmnožen v Jihlavě a byl dopraven do Třeště. Dotaz na policejním komisařství v Jihlavě měl však negativní výsledek, když toto odpovědělo, že typy psacího stroje, na němž byla psána blána pro cyklostyl, se neshodují s typy strojů, které jsou na sekretariátě KSČ v Jihlavě, nebo jsou ve vlastnictví některých příslušníků strany z Jihlavy. V Jihlavě též nebylo zjištěno, že by zde byl Karabáč rozšiřován.¹⁶

Pátrání bylo velice znesnadněno tím, že Karabáč byl rozšiřován zejména v továrnách mezi dělníky, a to zvláště v dílnách a na záchodech. Nálezce si pak výtisk buď ponechal nebo přečetl a zničil, aniž by něco oznámil¹⁷ úřadům. Většina nákladů padla tak na úrodnou půdu a počet výtisků, který se dostal do ru-

---

¹⁵ Srv. SAT, KSJ, Tl VI/29. Nález krajského soudu byl uveřejněn v Úředním listě z 30. července 1929, č. 174, str. 3990.

¹⁶ Srv. zprávu policejního komisařství v Jihlavě okresnímu úřadu z 29. července 1929, Okresní archiv Jihlava, okresní úřad, pres. 1404/29.

kou četnictva prostřednictvím jeho důvěrníků, byl opravdu nepatrný a kolísal od čtyř do čtrnácti výtisků.

O Karabáči se všeobecně vědělo, a to nejen v blízkém okruhu kolem Třeště. Jeho slávu šířil ostatně i buržoasní tisk, přinášející sensační zprávy o komunistické podzemní tiskárně.¹⁸

Karabáč našel i následovníky a vzpomínka na něj žila dlouhou dobu. Je příznačné, že téměř přesně za rok po vydání prvního čísla třeštského Karabáče se objevil ve Velkém Meziříčí časopis stejného jména a podobného obsahu s podtitulkem »Časopis revolučních dělníků na Meziříčsku«, respektive »List bojové fronty na Velkomeziříčsku«. Bylo to někdy před 13. červencem 1930, kdy se objevilo první číslo tohoto velkomeziříčského Karabáče s výzvou, aby meziříčské dělnictvo odpovědělo na zákaz Dne rudého sportu, chystaného Jednotou proletářské tělovýchovy ve Velkém Meziříčí, mohutnou demonstrací na 1. srpna.¹⁹ Vyšlo ještě druhé číslo někdy před 22. červencem, které mělo podobný obsah a mimo jiného odhalovalo mravní rozvrat meziříčské buržoasní smetánky.²⁰

Než vraťme se k červenci 1929, kdy strana poprvé připravovala demonstrace k 1. srpnu. 1. srpen byl prohlášen dnem mezinárodního boje proti fašismu a proti nebezpečí nové imperialistické války. V Československu se měl první srpen stát také jakýmsi zkušebním kamenem, do jaké míry se podařilo bolševickému vedení KSČ zkonsolidovat opět řady strany a překonat oportunistickou pasivitu.

Úkoly, které si 1. srpen stavěl, byly velice nesnadné, vzhledem k sotva překonané vnitrostranické krizi a zejména také proto, že to byla od roku 1920 vlastně první širší akce vysloveně politického charakteru.²¹ Za její zdárné provedení byla rozvinuta široká agitační akce, proti níž směřoval jeden z největších úderů buržoasní vládní moci, jaký kdy vůbec stranu postihl. Zastavením Rudého práva, které musilo v době od 16. července do 17. srpna 1929 vycházet ilegálně, bylo podstatně ztíženo provádění agitační akce k 1. srpnu. Za této situace zvlášť velká odpovědnost za zdar celé akce připadla tisku ilegálnímu.

Dne 29. července bylo opět rozšířeno po třeštských továrnách další, třetí číslo Karabáče obsahující pozvánku — »Každý pracující člověk, který je proti drahotě, proti racionalisaci, proti šikanám popoháněčů, proti tomu, aby musil položit život za své vykořisťovatele, proti vraždění a ničení lidí v nové světové válce, dostaví se dne 1. srpna na tábor lidu, kde bude o všech těchto problémech

---

¹⁷ Srv. SAT, KSJ, Tk X 21/30.

¹⁸ Srv. Jihlavské listy z konce září 1929.

¹⁹ Srv. SAT, KSJ, Tl VI 20/30.

²⁰ Srv. SAT, KSJ, Tl VI 22/30. Zabavovací nálezy byly uveřejněny v Úředním listě 30. července 1930, č. 175, str. 4043 a 2. srpna 1930, č. 178, str. 4107.

²¹ K. Gottwald, Spisy I, str. 255.

a otázkách, jmenovitě o velikém válečném nebezpečí, promluveno a vše osvětleno se stanoviska dělnického.« V úvodníku, věnovaném 1. srpnu, se objasňuje postoj proletariátu k imperialistické válce. Pracující se staví proti válce, vypukne-li však, musí přeměnit imperialistickou válku ve válku občanskou. »To znamená, že proletáři, kteří jsou buržoasií své země a důstojníky své armády hnáni zabíjet proletáře druhé země, že se s těmito proletáři druhé země dorozumí a své zbraně obrátí proti svým důstojníkům, proti své buržoasii a tuto porazí a vytvoří vítěznou vládu dělníků a rolníků.« V dalším se hovoří o událostech na Dálném východě, který byl v té době ohniskem válečného nebezpečí a článek je ukončen výzvou, aby »dělnická třída na 1. srpna dala při demonstracích rozhodný odpor pápům hezky ostře najevo: jsme proti každé válce, ale bude-li napaden Sovětský svaz, učiníme vše na jeho obranu.«

V článku »Proč byl zastaven komunistický tisk« jsou vyzýváni dělníci, aby odpověděli na pronásledování komunistického tisku všestrannou podporu závodních časopisů, zejména Karabáče. V dalších zprávách od Münchů, od Knappů, od Pokorných, od Bartůnků a z velkostatku jsou opět kritikovány nesnesitelné poměry, zejména popohaněčský systém, racionalisace, špiclování a asociální jednání a dokazuje se, že tyto poměry se mohou změnit jedině tehdy, když za zájmy pracujících jednotlivých továren bude bojovat pevná s jednotná rudá odborová organizace, v níž se všichni dělníci sdruží.²²

O den později, v noci z 30. na 31. července, byl na periferiích Třebíče rozhozen ilegální časopis Rudý rozhlas číslo 1 s podtitulem »Vydávají třebíčské továrny« a s mottem »Za jeden vládou potlačený časopis deset nepotlačitelných« a »Za ránu rána.«²³ Jeho rozšiřování zjistila četnická hlídka 31. července ve 3 hodiny 45 minut ráno. Okamžitě bylo zalarmováno všechno třebíčské četnictvo a do rána bylo sesbíráno 176 exemplářů Rudého rozhlasu, takže do povolaných rukou se ho dostala patrně jen menší část. Na tomto případě se názorně ukázalo, že mnohem výhodnější a produktivnější je rozšiřování ilegálních tiskovin přímo v továrnách na pracovištích. Četnická stanice v Třebíči vyslovila domněnku, že Rudý rozhlas byl vyroben mimo Třebíč a sem dopraven, která byla později ověřena zjištěním, že Rudý rozhlas pochází od stejné redakce jako Karabáč a byl vytištěn v Třešti.

Týž den večer přišla četnická hlídka v Třebíči na ilegální letáky »1. srpen – dnem protiválečných demonstrací,« které byly rovněž rozhozeny po třebíč-

---

²² O smyslu pro humor, který se v Karabáči projevoval, svědčí obsah 3. čísla a zejména »Žádost P. T. obecním starším a konšelům města Třeště... Jakmile se objevil a dobrodružně působiti počal náš list Karabáč, ihned všechny denní listy slávu města nám drahého popisovati počaly jsouce, item veškero kvaltování kšeftovní povzbuzeno jest a město naše a jeho kasa mnoho ušetřila na propagandě a representaci, čímž o nějakou finanční podporu prositi se osmělujeme“.

²³ Srv. zprávu četnické stanice v Třebíči z 31. července 1929, SAT, Okresní soud Třebíč, Tv 244/29.

ských ulicích. Historie se opakovala a četnictvo sesbíralo celkem 538 exemplářů těchto letáků.²⁴

Ilegální Rudý rozhlas obsahoval rovněž výzvu k protiválečným demonstracím na 1. srpna a v jeho úvodníku se rozvíjejí myšlenky o přeměně imperalistické války ve válku občanskou. »Dělníci, jaký zájem máte na tom, aby tato (t. j. buržoasní) státní forma byla udržována pro příští dobu za cenu vašeho zdraví a vaší krve i vašich životů? Snad proto máte ten zájem, že tento stát. jakmile stávkujete, pošle na vás své oddané psy, svoje četnictvo a svoje špicly a podobnou sebranku, aby vaše boje ničila ve prospěch fabrikantů? Proto máte jít tento režim, tuto vládu a tento stát bránit a máte snad jít ničit stát vašich kamarádů ruských dělníků a pomáhat nastolovat v Rusku zase carskou tyranii? Nebo máte jít bojovat za tuto republiku proto, že máte čím dál tím menší mzdy a že buržoasie zvyšuje ceny všech denních potřeb a když jdete demonstrovat proti drahotě, nechá tábory policíí rozhánět?«

Další články jsou věnovány odhalování úlohy pravicových sociálně-demokratických vůdců a boji za vytvoření jednotné fronty zdola. Zabývají se známým případem plzeňského mnohoobročníka, sociálně-demokratického poslance Pika a případem znojemského sociálně-demokratického starosty Mareše, který byl jmenován do kuratoria firmy Busi, a kladou otázku: »A nyní se tážeme sociálně-demokratických dělníků: Je možno, aby tito lidé, v přímém spojení a přímo buržoasií placeni, hájili naše zájmy? Ten není buržoasii nebezpečný, kdo s ní ze stejného žlabu žere, ale je to revoluční dělnictvo, které vláda a buržoasie pronásleduje a proto je potřebí, aby sociálně-demokratičtí dělníci toho pochopili a v dnešní kritické době podali si ruce s dělnictvem komunistickým a v jednotné frontě zvítězili.«

Z protiválečných demonstrací na 1. srpna měly buržoasní úřady veliké obavy a věnovaly jejich potlačení zvláštní pozornost. 23. července byly oběžníkem zemského četnického velitelství v Brně s okamžitou platností zastaveny všechny četnické dovolené.²⁵ V sekretariátech KSČ byly konány domovní prohlídky a čelní funkcionáři strany byli zatýkáni. V Praze bylo zatčeno 30 osob, v Brně 14, v Bratislavě 10, v Plzni 7 a podobně.²⁶

20. července byl policejním ředitelstvím v Brně zatčen tajemník KSČ Josef Dutý, kterého úřady podezíraly, že byl vyslán ústředím strany, aby organizoval a kontroloval demonstrace 1. srpna na Moravě.²⁷ Podle záznamů, nalezených u Dutého, měla být srpnová akce na západní Moravě koncentrována do Jihlavy, kde k ní měl vyjít podnět z továrny Humanic, zaměstnávající asi tisíc dělníků,

---

²⁴ Srv. zprávu četnické stanice v Třebíči z 5. srpna 1929, tamtéž.

²⁵ Oběžník viz v Okresním archivu Jihlava, okresní úřad, pres. 1057/29, komunisté.

²⁶ Srv. Jiskra 2. srpna 1929.

²⁷ Srv. zprávu presidia zemského úřadu v Brně z 23. července 1929, OAJ, OÚ, pres. 1041/1, 1929, komunisté.

dále do Třebíče, kde v Busi pracovalo asi tři tisíce dělníků, a do Třeště, kde měly demonstrace vyjít z továrny na galanterní zboží (firma inž. Bedřich Meissner), v níž pracovalo 142 dělníků.

V záznamech Dutého se vyskytovalo jméno Šenkopol, v němž byl identifikován důvěrník komunistické mládeže v Třešti Milan Šenkapoul, který byl okamžitě obviněn z organizování zakázaných demonstrací na 1. srpna a dne 30. července byl zatčen.²⁸ Mimo organizování demonstrací bylo mu kladeno za vinu rozšiřování Karabáče, úřady mu však nemohly dokázat ani jedno, ani druhé, »neboť Milan Šenkapoul se stýkal výhradně jen s příslušníky strany komunistické, z nichž nikdo nic neprozradí, zejména v daném případě, a všichni příslušníci strany komunistické tuto akci houževnatě popírají a tají.«²⁹

Dne 1. srpna 1929 bylo podle Jiskry staženo do Třeště více než třicet četníků z celého okolí.³⁰ Za těchto okolností minul 1. srpen v Třešti a v celém jihlavském okrese klidně a k demonstracím nikde nedošlo.³¹ Poněvadž úřady již předem věděly, v kterých střediscích budou akce soustředěny, mohly učinit taková bezpečnostní opatření, jež nepřipouštěla pokus o provedení původního plánu, který vycházel z momentu překvapení.

Bylo tedy dále nezbytné přesvědčovat členstvo strany o nutnosti masové ilegální práce a využít všech praktických zkušeností z akce 1. srpna: hromadné vydávání závodních časopisů a hromadná kolportáž ilegálního tisku a literatury.³² Jedním z úkolů strany i nadále bylo »převedení strany na masovou ilegální práci a vymýcení legalistického kretenismu.«³³ Dne 2. srpna napsala Jiskra v odpovědi na útoky Jihlavských listů proti ilegálnímu listu KSČ: »Ano, pánové, tyto časopisy vycházejí k vašemu vzteku a budou vycházet dále... Tím, že tyto časopisy komunistického podzemí vycházejí, tím je jen dokázáno, že ani zastavením komunistického tisku nebude komunistická strana umlčena...«

5. srpna vyšlo další, již čtvrté číslo Karabáče. Bylo rozšiřováno opět v třeštských továrnách a jeho čtrnáct exemplářů našlo četnictvo 6. srpna ráno na ces-

---

²⁸ Srv. zprávu o zatčení z 31. července 1929, SAT, KSJ, obž. 113/30.

²⁹ Srv. relaci četnické stanici v Třešti z 5. září 1929, SAT, KSJ, obž. 113/30.

Šenkapoul byl rozsudkem Krajského soudu v Jihlavě ze dne 11. srpna 1930 odsouzen ke 3 měsícům žaláře pro podněcování k pokusu o násilnou změnu ústavy republiky a pro rozšiřování publikace Lenin o válce, díl I., která nebyla předložena k cenzuře a byla soudním nálezem zakázána.

³⁰ Srv. Jiskra 9. srpna 1929.

³¹ Zpráva jihlavského okresního hejtmana presidiu zemského úřadu v Brně ze dne 2. srpna 1929 o tom říká: »Den 1. srpna 1929 minul v celém okrese klidně, třebaže v Třešti jevila se příprava vyvolati demonstraci, k níž ale nedošlo, když výzvědné hlídky komunistů se přesvědčily o opatřeních státní správy potříti energicky každou snahu o vyvolání nepokojů.« OAJ, OÚ, pres. 1106/29, komunisté.

³² Srv. tamtéž, str. 262, článek »Nezdoláte nás«, Rudé právo 18. srpna 1929.

³³ K. Gottwald, Spisy I, str. 244, článek »Poučení z 1. srpna«.

tě k nádraží v Batelově, kde byly výtisky položeny a zatíženy kamenem, aby si je mohli rozebrat lidé, jdoucí ráno k vlaku.³⁴

Úvodník 4. čísla je věnován událostem na Dálném východě, kde se imperia- listé snažili poštvat Čínu do války proti Sovětskému svazu. »Konflikt světového kapitalismu,« píše Karabáč, »se v dobrém s Ruskem nikdy vyrovnat nemůže. Dělnictvo musí však vždy vědět, že jeho místo je na straně pracujících Ruska a proti vykořisťovatelům západu tj. i proti vykořisťovatelům naší republiky. Povel zní: doleva.«

Další článek tohoto čísla informuje dělníky o ilegálním komunistickém tisku: Časopisy zastavené buržoasií, které byly dříve censurovány, vycházejí nyní opět jen s tím rozdílem, že se k cenzuře nepředkládají a je možno psát k dělníkům jak toho zájem věci vyžaduje. Jsou to Rudé právo, Rudý večerník a Rudý signál v Praze, Internacionála v Ústí n. L., Vorwärts v Liberci a listy závodní a místní.

Páté číslo Karabáče dalo na sebe čekat celý měsíc a objevilo se až 6. září s datem předchozího dne. Obsahovalo opět mezinárodní komentář »Čínské vojsko se bratří s Rudou armádou«. Konečně tedy začíná se prakticky projevat veliké učení Leninovo a Marxovo: Proletáři nemají vlastní do té doby, pokud si ji nevybojují. Do té doby zůstává jen kapitalistická ukrutná macecha, která jen proletáře vykořisťuje a žaláruje, a proti které mají proletáři nejen právo, ale povinnost co nejostřeji bojovat. Měšťáci budou křičet: velezrada! My však voláme: mezinárodní komunistická proletářská solidarita! Také českoslovenští dělníci, až budou mít oblečeny vojenské kabáty, nesmí zapomenout, že jejich vlastní je jenom velká, nekonečná dělnická Rus a podle toho se ve válce zachovat. V roce 1917 »zaostali« dělníci Ruska a nyní opět »zaostali Číňané« nám ukazují, »jak se to dělá.«

Toto číslo vyšlo po 1. září, na kdy úřady čekaly nové demonstrace KSČ, jak upozorňuje oběžník presidia zemského úřadu ze dne 23. srpna všechny okresní úřady.³⁵ Četnictvo v Třešti sice před tímto dnem nepozorovalo žádné podezřelé přípravy, přesto však pro všechny případy byl stav četnictva v Třešti zdvojnásoben z dosavadních pěti na deset četníků.³⁶ Nad autory Karabáče počala se v září stahovat mračna. Četnictvu se dostala do rukou cyklostylovaná pozvánka skupiny »Svazu proletářských bezvěrců« v Třešti na veřejnou přednášku dne 8. srpna. Podle typu písma bylo zjištěno, že tato pozvánka byla psána na stejném stroji, jako některé z Karabáčů. O porovnání písma bylo požádáno ústřední pátrací četnické oddělení v Praze, které tuto domněnku potvrdilo. Dalším pátráním zjistilo četnictvo, že pozvánka byla psána na psacím stroji, který byl vlastnictvím Dělnického oděvního družstva v Třešti.³⁷

³⁴ Srv. zprávů četnické stanice v Batelově ze 6. srpna 1929, OAJ, OÚ, pres. 1129/29.

³⁵ Srv. OAJ, OÚ, pres. 1197/29, Komunisté.

³⁶ Srv. zprávu okresního četnického velitele okresnímu úřadu z 30. srpna 1929, tamtéž.

³⁷ Srv. SAT, KSJ, obž. 452/29, fol. 24—5.

25. září 1929 byly nařízeny domovní prohlídky v uvedeném družstvu a ve stolařském družstvu Dřevo, jakož i v bytech vedoucích funkcionářů a zaměstnanců těchto družstev. Nikde nebyl nalezen žádný kompromitující materiál, který by někoho usvědčoval z účasti na vydávání Karabáče, pouze v kanceláři oděvního družstva byl nalezen psací stroj, na němž podle tvrzení četnictva byl psán Karabáč číslo 3 a 4 a Rudý rozhlas č. 1, v kanceláři družstva Dřevo pak psací stroj, na němž měl být psán Karabáč číslo 1, 2 a 5. Okamžitě byli zatčeni správce dělnických družstev a přední funkcionář strany v Třešti Josef Smejkal, vedoucí družstva Dřevo Václav Beran a zaměstnanci, kteří měli přístup do kanceláří a psávali na těchto strojích; Josef Poláček a Rudolf Pachta. Zatčení byli po dohodě s okresním soudem v Třešti ihned eskortováni do věznice krajského soudu v Jihlavě »v důsledku odůvodněné obavy, že by dělníci v Třešti způsobili výtržnosti a případně by hleděli i vymoci násilím propuštění zatčených z vazby okresního soudu v Třešti.«³⁸

Buržoasní tisk nadšeně jásal a přinášel sensační zprávy o vybrání bolševického hnízda v Třešti a o odhalení komunistické podzemní tiskárny. Nebylo mu však souzeno radovat se dlouho. Třešťští komunisté nedovolili dlouhý oddech buržoasnímu bezpečnostnímu aparátu a v krátké době jej plně počali znovu zaměstnávat. Původci Karabáče byli zatčeni 25. září a již 4. října se objevilo v třešťských továrnách další, to je již šesté číslo Karabáče,³⁹ vydávaného novou redakcí. Na první pohled je zřejmé, že toto číslo vyšlo z jiných rukou než všechna předchozí, ačkoli se z pochopitelných důvodů snaží dokázat, že četnictvo zatčením Smejkala a spol. šláplo vedle a skutečná redakce že je doposud na svobodě a pokračuje ve své činnosti. Proti tomu však mluví menší stylistická obratnost, gramatické chyby, které se v dřívějších číslech nevyskytovaly, a menší politický rozhled autora, resp. autorů. Chybí např. pojednání o mezinárodní situaci, články nepronikají k obecnějším úvahám a celé číslo se věnuje pouze místním třešťským poměrům. Značnou část čísla zabírá pak volební provolání k parlamentním volbám, vypsáným na 27. října, od nichž si buržoasie slibovala úplnou porážku KSČ. Ve volebním provolání v Karabáči jsou zejména vyzývání dělníci, aby nevolili pravicové socialisty a nepomáhali tak upevnit cestu fašismu.

Další číslo Karabáče bylo rozšiřováno neznámými pachateli 20. října mezi 22. a 23. hodinou a jeho výtisky byly zastrčeny na klikách domů, v nichž bydlili příslušníci sociálně demokratické strany. 21. října se objevilo toto číslo také v třešťských továrnách.⁴⁰ Tento Karabáč nesl opět číslo 6 a je datován 21. října.

---

³⁸ Srv. tamtéž, folio 13–14.

³⁹ Srv. zprávu četnické stanice v Třešti z 21. října 1929, SAT, KSJ, obž. 452/29, fol. 71–2.

⁴⁰ Srv. SAT, KSJ, obž. 454/29, fol. 47.

Dvanáct výtisků tohoto čísla bylo nalezeno 21. října dopoledne v otevřeném skladišti prken za plotem fy Josef Pokorný stočeno v roli.

Vzniklo to patrně omylem, poněvadž je dokázáno, že jeho autory jsou vydavatelé čísla 6 ze 4. října.

Tento Karabáč byl věnován převážně blížícím se volbám. V rozsáhlém článku dokazoval pracujícím, proč nemohou volit buržoasní nebo sociálfašistické strany a proč musí volit komunisty. Pracující nemohou volit agrárníky, tj. partu chamtivých statkářů, která okrádala lid za války o poslední košili a nyní drží v rukou maloroľnický lid a při tom mu dře kůži s těla, stejně tak jako nemohou volit lidovce, jejichž dějinným posláním je sloužit bohatým a chudým slibovat království na onom světě. S dělnickou třídou nemají nic společného národní socialisté, známí celou řadou korupčních afér. Ani sociální demokraté prý již nemají právo zvat se stranou dělnickou, poněvadž zaprodali dělnictvo kapitalistům, místo poctivé práce slouží kapitalistům, organizují stávkokazy, zrazují dílčí zápasy pracujících a připravují cestu fašismu.

Odhalení autorů těchto posledních dvou čísel se podařilo úřadům podobným způsobem jako v předcházejícím případě. Četnictvo předpokládalo, že poslední čísla nebyla rozmnožena v Třešti, nýbrž mimo Třešť a sem byla dovezena. Bylo to celkem pochopitelné, neboť zabavením dvou psacích strojů a cyklostylu byla odstraněna možnost dalšího rozmnožování Karabáče přímo v Třešti. Pátrání bylo proto zaměřeno do Jihlavy. V krajském sekretariátě KSČ v Jihlavě byla dne 24. října provedena domovní prohlídka a ze zabavených písemností bylo zjištěno, že se na sekretariátě používalo psacího stroje, na němž byla psána také poslední dvě čísla Karabáče; psací stroj sám však nalezen nebyl. Teprve při domovních prohlídkách v bytech funkcionářů KSČ v Jihlavě byl hledaný psací stroj nalezen v bytě Alexandra Skally. Skalla spolu s krajským tajemníkem KSČ Janem Paufošimou byli dne 24. října zatčeni a dopraveni do věznice krajského soudu v Jihlavě. Dále bylo vypátráno, že blány pro Karabáče psal v bytě Skallově Václav Semrád z Třeště, zaměstnaný na krajském sekretariátě strany v Jihlavě. 26. října byl proto zatčen i Semrád.⁴¹

Ani toto druhé zatýkání nebylo však s to zastrašit stranu a odradit její členy od pokračování v další činnosti. Ještě jednou ozval se Karabáč!

Bylo to v den dvanáctého výročí Velké říjnové revoluce 7. listopadu 1929.

V sedmém čísle Karabáče byl článek »7. listopad«, vzpomínající dvanáctého výročí Velké říjnové socialistické revoluce, a žádající od československých pracujících slib, že »budeme věrně následovat příkladu slavných ruských soudruhů a že jako jeden muž postavíme se na obranu prvního dělnického státu světa.«

V článku »Chytili jste ho . . .«, adresovanému buržoasním úřadům, se praví: » . . . Zavřeli jste Poláčka, Berana, Smejkalu, Paufošimu, Skallu, Semráda, ale zapomněli jste zavřít hlad, bídu, fašismus a přípravy k nové imperialistické válce. Pokud bude trvati tento nespravedlivý řád a hlavně — dokud budou v Třešti

---

⁴¹ Srv. SAT, KSJ, obž. 454/29, fol. 15.

pocitiví dělníci — bude Karabáč vycházet dále a odhalovat vaše plány proti pracující třídě.« Neboť »persekucí, fašismem, policejním a četnickým terorem nezastavíte Karabáč!«

V článku »Něco o Červeném kříži« se odhaluje podstata této »lidumilné« organizace, když se v Karabáči říká: »... Ve škole z dětí žebráků vylákají poslední šesták, který mají na housky... Páni však, kteří jsou vinni tou mizerií, mají ovšem kapsy na zámek... Tak jen dávejte, utrhňte svým hladovým dětem od úst, aby oni se měli dobře. Známe to z války až moc dobře... Kapitalistická furie provrtala vám tělo kulemi a oni vás milostivě lepili dohromady, aby vás tam mohli hnát znovu a k tomuto úkolu se dnes zase Červený kříž horečně připravuje.«

Zajímavý je článek »Láska křesťanská a dříví«, který na konkrétním případě agituje pro sjednocení pracujících. Mluví o jedné zbožné tetce, která se rozkatila, když na pile nedostala odřezky dřeva, zatím co vagóny se ho posílaly pryč a prohlásila, proč prý se ti komunisté o to nepostarají. A Karabáč odpovídá: »... Ale, tetka, co zможou komunisti sami, když jim sama, kde můžete, přisolíte a ti ostatní s vámi... Zkuste to s jejich milosrdenstvím (t. j. Sternbachů, majitelů velkostatku) a uvidíte, že se brzy vykašlete na všecku tu pokryteckou zbožnost a potáhnete s námi za jeden provaz, jímž svážeme celou tu kapitalistickou sebranku dohromady a hodíme do Vaňováku. A pak bude, tetka, nejen dříví, ale všeho dost.«⁴²

Po autorech tohoto posledního čísla Karabáče úřady dlouhou dobu bezvýsledně pátraly, až bylo dne 18. února 1930 pátrání zastaveno,⁴³ když Karabáč se již více neozval. Toto sedmé číslo znamenalo ukončení rušného období čtyř měsíců, počínajícího vynořením prvního čísla Karabáče 10. července. Karabáč však nezanikl bez ohlasu, nýbrž našel své následovatele. Ledy úzkostlivého legalismu byly prolomeny a ilegální závodní časopisy se počaly objevovat jeden za druhým. V březnu 1930 byl v Třebíči-Borovině rozšiřován závodní časopis dělníků firmy Busi s názvem Otrokárna Busi, vyzývající zejména k demonstracím na 6. března.⁴⁴ Ve Velkém Meziříčí byl pak v červenci 1930, mimo zmíněného již velkomeziříčského Karabáče rozšiřován ilegální časopis Pochodeň s mottem: »Bojte se, bojte se Lenina, je hroznější mrtev jak živý.«⁴⁵ Ve Velkém Meziříčí byl to pak ještě závodní časopis dělníků na regulaci Rudý proud,⁴⁶ který se ob-

---

⁴² Sedmé číslo obsahuje ještě ironický článek „Naším dělnickým čtenářům“, v němž se říká: „Mysleli jsme, že strana vstoupí do vlády a obsadí při nejmenším čtyři ministerská křesla, což by znamenalo, že by náš milý Karabáč mohl vycházet alespoň třikrát za den, jak je to u ligy šejdrem. Zatím nám však sklaplo. Do vlády jít nemůžeme, poněvadž je to jednak pro kočku a čachrovat s měšťáky, no to přenecháme beze všeho sociálfašistům, ti už v tom umějí chodit“.

⁴³ Srv. SAT, KSJ, Tk X 21/30.

⁴⁴ Srv. tamtéž, Tl VI 25/30.

⁴⁵ Srv. tamtéž, Tl VI, 24/30.

⁴⁶ Srv. tamtéž, Tl VI, 19/30.

jevil ve stejné době jako Pochodeň. Oba časopisy vyzývaly k demonstracím na 1. srpna, neboť tento den byl od roku 1929 každodenně považován za mezinárodní den boje proti fašismu, přípravám imperialistické války a na obranu SSSR. To je jistě pouze zlomek ilegálních časopisů, vydávaných na území nynějšího Jihlavského kraje; jsou to pouze ty, které se dostaly do rukou buržoasním úřadům, a těch, které byly čteny a rozšiřovány mezi dělnictvem, aniž se o tom policie nebo četnictvo dozvěděly, bylo jistě mnohem více.

Vraťme se však opět do Třeště, již se byly úřady nuceny ještě jednou v roce 1929 zabývat. Zatčení šesti třeštských soudruhů vyvolalo odpor v řadách dělnictva Třeště, zvláště když vyšetřování nebylo ještě koncem r. 1929 ukončeno, a Smejkal a spol. byli přes nespočetné protesty drženi stále ve vazbě. 16. prosince 1929 byla proto nově vytvořeným Akčním výborem v Třešti, v němž byli zástupci KSČ a socialistických stran, uspořádána protestní demonstrační schůze, žádající propuštění zatčených soudruhů. Původní návrh na uspořádání jednododinové protestní stávkové akce byl sice sociálními demokraty a národními socialisty zamítnut, avšak návrh na provedení protestní schůze byl přijat zástupci všech zúčastněných stran. Tato schůze byla uspořádána 16. prosince v sále Republiky v Třešti a jako řečník měl být pozván poslanec Gustav Kliment, který však se nemohl dostavit, poněvadž dlel tou dobou v Brně.⁴⁷ Na schůzi, která byla konána bez jakéhokoliv ohlášení, tedy ilegálně a na niž se dostavilo podle četnického hlášení asi padesát osob, promluvil řečník, jehož totožnost se nepodařilo úřadům zjistit. Přečetl resoluci, žádající, aby byli propuštěni z vazby poslanec Jan Harus, Josef Smejkal, Beran, Poláček, Pacht a Semrád, a zmizel.⁴⁸

Tato protestní schůze nebyla jedinou akcí solidarity se zatčenými a tato solidarita se také neomezovala pouze na morální podporu. Již v listopadu bylo vyšetřováno několik členů strany z Třeště, protože provedli sbírku k hrazení peněžitých trestů nebo podporování rodin zatčených, když byla zabavena známka, prodávaná mezi třeštským dělnictvem po 5 Kč s nápisem »Bojovná daň KSČ; proti persekuci a bílému teroru KSČ 1929.«⁴⁹ Zatčení soudruzi ovšem propuštěni na svobodu nebyli, nýbrž po dvou velkých procesech byli 2. ledna a 13. února 1930 odsouzeni do žaláře pro »hanobení republiky způsobem surovým a štvavým,« podněcování ke zločinům, schvalování úkladů o republiku a mnohé jiné přečiny proti zákonu na ochranu republiky.⁵⁰

---

⁴⁷ Srv. SAT, Okresní soud Třešť, T 24/30, fol. 4, Pro pořádání této ilegální protestní schůze byl dne 14. května 1930 odsouzen předseda Akčního výboru v Třešti Tomáš Kučera k pokutě 200 Kčs.

⁴⁸ Srv. tamtéž, folio 2.

⁴⁹ Srv. SAT, KSJ, Tk X 1201/29.

⁵⁰ Největší trest dostal Jan Paufošima — 6 měsíců žaláře, dále Poláček 4 měsíce, Semrád 3 a půl měsíce, Skalla, Pacht a Smejkal každý po třech měsících, Beran byl osvobozen. Po

Jaký byl význam Karabáče? *Karabáč* byl jedním z prvních ilegálních závodních časopisů nejen na Jihlavsku, nýbrž i v celostátním měřítku. Na ilegální časopis vycházel poměrně dlouhou dobu: celé čtyři měsíce. Byl jím učiněn průlom do bran doposud pečlivě strážené legality a byla jím dokázána možnost a nutnost další ilegální práce, i když jeho vydavatelé zaplatili svou odvahu vysokými tresty. Vydáváním *Karabáče* získala strana zkušenosti k další práci, zejména počátkem třicátých let, kdy i u nás byla KSČ znemožňována veškerá legální práce a strana fakticky odkázána na poloilegalitu.

Na vlastním obsahu *Karabáče* je třeba vysoce hodnotit skutečnost, že probojoval politické směrnice a instrukce bolševického vedení strany. Svým bojem proti imperialistické válce a na obranu Sovětského svazu a svým správným pojetím internacionalismu pomáhal odstraňovat iluze o československém demokratickém státě a vychovával dělnictvo k proletářskému internacionalismu a lásce k Sovětskému svazu. Svým bojem za hospodářské požadavky pracujících a odhalováním úlohy pravicových sociálních demokratů pomáhal získávat straně další stoupence.

Tím, že dvakrát byla buržoasnými bezpečnostními orgány vybrána jeho redakce a přes to vycházel dál, tím, že na místo zatčených soudruhů nastoupili vždy noví pracovníci, dokazoval úřadům akceschopnost bolševisací zocelené strany a dával tušit, že s touto stranou revoluční věci proletariátu oddaných bojovníků bude mít buržoasie stále více práce a že její pokusy o potlačení komunistického hnutí jsou předem odsouzeny k nezdaru. Patří mu proto po zásluze přední místo v dějinách komunistického hnutí na Vysočině.

Z e Státního archivu v Telči

---

zmateční stížnosti Smejkalově byl s ním proces obnoven a Smejkal rozsudkem ze dne 10. prosince 1931 zproštěn obžalohy. Ostatním byly pak tresty po odvolání státního zástupce k Nejvyššímu soudu zvýšeny, což byl obvyklý úkaz, šlo-li o politický proces se členy KSČ, a to Poláčkovi na 6 měsíců, Semrádovi na 5 měsíců, Skalloví a Pachtovi na 4 měsíce, celkem tedy 2 roky 1 měsíc.